

Prečo diakonický časopis?

„Neodopieraj dobrodenie tomu, kto ho potrebuje, ak je v tvojej moci vykonať to.“ (Pr 3, 27) Úsek z Knihy Prísloví, v ktorom nájdeme uvedený text, je nadpísaný ako *Láska k blížnemu*. Láska je dnes veľmi frekventované slovo, ale všetci sa stretávame so skutočnosťou, že lásky je nedostatok. Zvlášť, nezištnej lásky ku iným ľuďom, ktorí sa ocitli v núdzi! Preto je uvedené príslovie aktuálne aj v súčasnosti. A je zaväzujúce pre cirkvi a cirkevné organizácie. Alebo chceme túto činnosť prenechať sekulárnym sociálnym organizáciám či dokonca subjektom, podnikajúcim v sociálnej oblasti za účelom dosiahnutia zisku? Praktická starostlivosť o ľudí, ktorí sa ocitli v núdzi je vlastná kresťanskej cirkvi od počiatku jej existencie. Poukázala na to aj Iveta Radičová, ministerka práce sociálnych vecí a rodiny vo výzve cirkvám k spolupráci v sociálnej oblasti.

Diakonia / charita, ako sociálna činnosť motivovaná kresťanskou láskou má význam aj pre každú kresťanskú cirkev: podieľa sa na jej misii (iná forma zvesti Kristovej lásky), robí ju autentickou (čo cirkev zvestuje, aj koná) a žiadanou (aj pre tých, čo inak zvest' slovom neprijímajú).

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku počas svojej 15-ročnej existencie stále zápasí s nedostatočným priestorom v dostupných médiach. Okrem povinnosti viac informovať o činnosti Ústredia a jednotlivých stredísk, si uvedomuje aj zodpovednosť za výchovu a vzdelávanie v diakonickej oblasti; povinnosť poskytovať poradenstvo v sociálnej a zdravotnej oblasti a ponuku svojich služieb; potrebu mobilizovať záujemcov o diakonickú službu, alebo k jej podpore, ako aj snahu posilňovať duchovný rozmer diakonickej práce.

Preto sme sa rozhodli začať s vydávaním vlastného časopisu. Viac informácií o ňom Vám poskytne jeho šéfredaktorka. Chceme, aby náš časopis pomáhal, preto ho budeme záujemcom poskytovať zdarma. Milí priatelia, všetkých Vás pozývame k spolupráci na ňom!

Ilustrácia: Lubica Prudilová-Dohnányová

Ján Huba
riaditeľ
Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

Žijeme v období zrýchleného času. Informácie, udalosti, zážitky, vnemy. To všetko sa vrství v našich myšliach. A skôr než sme schopní skutočnosti či zistenia analyzovať, prichádzajú ďalšie podnety. Nové výzvy, požiadavky, povinnosti. Sme vystavení silnému tlaku moderného bytia. A sme aj nároční. Na seba, svoj život i na život partnera, partnerky či svojich detí. Očakávame, že sa nám podarí naplniť sny, túžby...

Patrím ku generácii, ktorá prežila prelom v spoločnosti počas vysokoškolských štúdií. To znamená, že môj profesionálny „život“ sa rozvíjal už v slabode. Pri stretnutiach s rovesníkmi či rovesníčkami, pozorujeme, ako nás tento nový svet zmenil. A ako zmenil, aj naše osobné ambície. A aj všetky vyššie menované túžby po „formách“ štastia...

Mnohé zistenia nie sú veľmi optimistické. Spretáhali sme vzťahy, kamarátstva. Máme viac uzavreté srdcia. Nedelíme sa navzájom o svoje starosti či radosti. Odvykli sme si... A odrazu sa čosi stane. Dotkne sa nás tragédia, smrť v rodine, vážne či dlhodobé ochorenie blízkeho človeka. Bez-mocnosť, strata vnútornej stability, istoty. Vtedy si uvedomíme, že nám chýba pocit priateľstva, spolupatričnosti, spolunáležitosti. Vedomie, že tu nie sme sami. A preto chceme spolu s Vami, uvažovať nad tým, či ešte dokáže byť človek človeku druhom, priateľom v kritической situácii.

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku počas 15 rokov od obnovenia svojej činnosti vybudovala cennú sieť sociálnej služby. Pre mňa to znamená, že vytvorila priateľské prostredie pre človeka v jeho prirodzenej fyzickej slabosti, starobe, ale aj v kríze, ktorá nie je „trestom“ za jeho osobné zlyhania. Diakonia je v mojom vnímaní priateľ, ktorý človeku slúži v duchu Kristovho učenia bez nároku na slovo dakujem. S pokorou v srdci pred Bohom a vedomím, že ľudská dôstojnosť má stále vysokú cenu.

Na stránkach časopisu, ktorý držíte v rukách, chceme s Božou pomocou predstaviť službu novodobej diakonie. Predstavíť možnosti služby, ktorú potrebujeme my všetci. Diakonické strediská, ktoré sú aj vo Vašom regióne, v blízkosti cirkevného zboru, mesta a obce. Ako aj prácu zborových diakonií či iných kresťanských sociálnych zariadení. Nechceme však písať len o prítomnosti. Postupne priblížime aj históriu slovenskej diakonie, pôsobenie prvých diakonov...

Časopis Diakonia.sk je bezplatný, bude vychádzať štvrťročne a budeme ho distribuovať prostredníctvom cirkevných zborov, diakonických stredísk, ale aj kníhkupectiev či iných zariadení. V prípade záujmu Vám ho radi zašleme. Potešíme sa všetkým Vaším príspevkom, námetom, želaniam, fotografiám, tipom. Čakáme na Vaše ohlasy, objednávky časopisu a príspevky na adrese: Diakonia.sk, Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo na e-mailovej adrese: media@diakonia.sk. Tí, ktorí by chceli náš časopis podporiť finančne, môžu tak urobiť prostredníctvom Tlačového fondu ED, na číslo účtu: 584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol: 8811. Ďakujeme!

Evanjelická diakonia je tu pre Vás, rovnako aj časopis, ktorý posielame za Vami... Modlime sa, aby sa Pán Boh priznal k našim myšlienkam a požehnal našu spoločnú prácu.

Eva Bachletová
šéfredaktorka

Služba diakonie nikdy nekončí

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku (ďalej ED) sa za pätnásť rokov od obnovenia svojej činnosti vyprofilovala na modernú sieť rozmanitých sociálnych služieb. Oslovili sme preto jej riaditeľa Jána Hubu, aby nám predstavil dnešnú Evanjelickú diakoniou.

S akými plánmi a víziami vstupuje do roku 2006 Evanjelická diakonia? A s akými pocitmi Vy, ako jej riaditeľ?

Každý rok znamená pre Evanjelickú diakoniou ECAV na Slovensku rozvoj vo viacerých smeroch. Je to rozvoj siete organizácie, zabezpečený zakladaním nových stredísk ED (SED), uvádzaním nových zariadení do prevádzky, zvyšovaním kvality poskytovaných služieb a kapacít zariadení; ďalej rozvoj diakonickej činnosti v cirkevných zboroch Evanjelickej a. v. cirkvi (ďalej CZ ECAV) pre ktorú poskytuje ED metodickú, vzdelávaciu a poradenskú pomoc a v neposlednom rade rozvoj aktivít ústredia, ktorý je založený na rozšírení jeho projektovej a programovej činnosti, ako aj na zabezpečovaní iných aktivít, smerujúcich k zlepšeniu medzinárodného i domáceho postavenia ED. Moje pocity pri vstupe do nového roku sú na jednej strane bázeň a pokora pred množstvom a náročnosťou úloh, na druhej strane dôvera v Božie vedenie a ochranu, ako aj v schopnosti celého kolektívu pracovníkov ED.

Vieme, že mnohé strediská budujú či dokončujú nové objekty, rozširujú svoje služby. Takže, čo všetko čaká Evanjelickú diakoniou v tomto roku?

V prvej polovici r. 2006 plánujeme uviesť do prevádzky nové zariadenie SED Trnava (s viacerými službami pre seniorov) a I. etapu rekonštrukcie zariadenia v Sučanoch (so službami Domova dôchodcov). Okrem toho začíname s prácami na rozšírení kapacít zariadenia v SED Horné Saliby, začneme pracovať na prípravných prácach na rozšírení Domova dôchodcov v SED Kšinná, budeme pokračovať na projekte transformácie SED Lubietová s vybudovaním Servisného strediska pre sieť náhradných rodín.

Na podporu rozvoja diakonickej činnosti v CZ ECAV chce ED okrem vzdelávania spolupracovníkov Zborovej diakonie a poradenskej činnosti, pomáhať aj praktickým spôsobom. Poskytuje svoje kontakty pri realizácii projektov a zriadila aj Fond rozvoja diakonie, ktorý slúži na podporu najlepších diakonických projektov CZ ECAV a organizácií, kde CZ plnia úlohu zriaďovateľov.

Okrem rozvoja sociálnych projektov v oblasti medzinárodnej práce s mladými ľuďmi chceme každoročne zrealizovať aspoň jeden projekt z humanitnej, alebo rozvojovej oblasti. Okrem spolupráce s tradičnými partnermi z diakonických diel v Nemecku, chceme sa naďalej podieľať na činnosti Višegrádskej platformy Eurodiakonie, slúžiacej na výmenu skúseností a vzdelávaní diakonických pracovníkov v rámci krajín Čiech, Slovenska, Poľska a Maďarska. ED sa chce v r. 2006 odborne pripraviť na rozšírenie poskytovaných služieb pre znevýhodnených spoluobčanov a rozvoj spolupráce v sociálnej oblasti v rámci mesta Bratislava.

Rok 2006 je pre ED, aj rokom jubilejným. Ako si diakonia pripomenie 15 rokov od svojho obnovenia?

Áno, ED si chce v novembri 2006 pripomenúť 15-ročné jubileum obnovenia svojej činnosti. ED sa hlási k duchovnému odkazu Spolku slovenskej evanjelickej diakonie, ktorej činnosť bola nielen príkladom kresťanskej sociálnej práce v medzivojnovom období, ale aj morálnych postojov v období II. svetovej vojny a počas nástupu totalitného zriadenia. Každá diakonisa viedla v tom období svoj tichý zápas, keď napr. ukrývali a opatrovali prenasledovaných židovských spoluobčanov a keď v päťdesiatych rokoch minulého storočia nielenže prišli o zamestnanie, finančné zabezpečenie i majetok,

ale boli im upierané aj základné ľudské práva, napríklad nosiť rúcho, ako vonkajší prejav svojej služby.

Obnovená ED nemohla nadviazať na činnosť tejto po-
žehnanej práce v personálnej, ani v materiálnej oblasti. Po
približne 40-ročnom prerušení začínala, ako sa hovorí, „na
zelenej lúke“. Všetky zariadenia, v ktorých dnes vykonáva
svoju službu, boli vybudované, alebo zrekonštruované za
týchto bezmála 15 rokov. Máme za čo byť Pánu Bohu vďační
a pripomínať si Jeho dobrodenia. Chceme si to pripomenúť
publikačne, formou slávnostných koncertov, ako aj usporiada-
ním medzinárodnej konferencie, s účasťou našich partnerov
zo zahraničia i z domova. Najmä však ďalším rozvojom na-
šich služieb.

A aká je vlastne dnes Evanjelická diakonia?

Evanjelická diakonia má v súčasnosti 12 stredísk evanje-
lickej diakonie - vlastných organizačných jednotiek. Možno
to niekomu nestačí, ale je treba konštatovať, že za tých nie
celých 15 rokov sa ED vyprofilovala na druhého najväčšieho
mimovládneho poskytovateľa sociálnych služieb. ED nemá
záujem len zvyšovať počet zariadení rovnakého typu, ale chce
získať skúsenosti v rôznych oblastiach sociálnej práce, a tak
motivovať celú ECAV ku spolupráci na starostlivosti o blíž-
nych v núdzi. Okrem toho ED prispela aj k tomu, že popri cir-
kevných zboroch vzniklo viac diakonických organizácií, kde
zriaďovateľom bol miestny CZ. K najznámejším patria Zboro-
vé diakonie v cirkevných zboroch Martin, Košice, Liptovský
Mikuláš, Dolný Kubín, Kežmarok, Galanta (Samaritán), Vr-
bovce (Bétel), alebo Komárno (n.o. Damaris), Spišská N. Ves
(n.o. Bethezda), Rankovce (OZ) a iné.

Rozvoj diakonickej činnosti dnes úzko súvisí s prácou
na projektoch, ktoré je najvhodnejšie realizovať z centra a na
ten účel vytvára na Ústredí ED v Bratislave odborné referáty.
Rozvinutá je medzinárodná sociálna práca s mladými ľuďmi
(výmena dobrovoľníkov), osobitná pomoc jednotlivcom i sku-
pinám obyvateľstva v mimoriadnych situáciách, ako aj Klinik-
ká pastorálna starostlivosť, s ktorou začala ED vo vybraných
bratislavských nemocniciach.

Počas pätnástich rokov obnovenia činnosti ED sa do obnovy, rozvoja a budovania diakonických zariadení a služieb zapojilo množstvo pracovníkov, spolupracovníkov, dobrovoľníkov. Kto stál pri zrode obnovy činnosti diakonie, komu - ak sa to dá - patrí najväčšie ďakujem?

Neprináleží mi, aby som hodnotil, to vie najlepšie náš Pán
- kto a s akou motiváciou konal. V princípe však treba pove-
dať, že ED je účelové zariadenie cirkvi a ak niekto pracuje v
diakonickej oblasti, pracuje tiež na misijnom poli cirkvi. Je
teda svojím dielom zodpovedný nielen pred „zákonom“, ale
aj pred vlastnou cirkvou. Na druhej strane, ak cirkev zriadila
svoje účelové zariadenie, vyjadrila tým, že túto činnosť pokla-
dá za dôležitú a chce ju duchovne i materiálne podporovať. A
to platí nielen na úrovni najvyšších predstaviteľov a grémií,
ale aj na úrovni CZ - farárov a jednotlivých členov cirkvi. Pri
diakonii je špecifické, že ku jej práci nie sú vždy potrebné len
peniaze. Podľa príbehu O milosrdnom Samaritánovi vieme,
že kľúčovou otázkou sú ľudia, ktorí neobídu blížneho, čo sa
nachádza v núdzi. A je to jedno, či ten „človek v núdzi“ je
Slovák, evanjelik, starý, vzdelaný, alebo nie. Rád konšta-
tujem, že aj medzi nami sa nachádzajú ľudia, ktorí napr. popri
svojich deťoch sa vedia postarať o deti z nefunkčných rodín,

o mladých ľuďoch z ulice; opatrovatelky, čo navštevujú starých
osamotených ľudí a popri tom im aj pomôžu so základnou
hygienou a drobnými prácami; ale aj odborníci, ktorí vedú
poskytnúť starostlivosť hluchoslepým deťom na takej úrovni,
že sa k nim chodia učiť z iných zariadení na Slovensku, alebo
zo zahraničia. Som rád, že zamestnancom popri práci pomáhajú
aj dobrovoľníci, ktorí na túto činnosť často absolvujú špe-
ciálne vzdelávanie. A tiež som rád, že máme v našej cirkvi aj
ľudí, ktorí pravidelne podporujú činnosť ED. Týmto všetkým
chcem z celého srdca poďakovať!

Keď sa pozrieme na mapu Slovenska, nájdeme na nej 12 stredísk, ako sa rozhodujete pri ich zakladaní?

Strediská ED sme založili všade tam, kde sme našli záu-
jem jednotlivcov a hlavne CZ o spoluprácu na poli diakonie.
Naše strediská majú postupne prerásť na „regionálne zastúpe-
nia“, odkiaľ sa budú do príslušnej oblasti poskytovať rôzne
sociálne služby. Majú právnu subjektivitu, aby neboli ničím v
týchto činnostiach obmedzované, s výnimkou povinnosti na-
plňovať hlavný cieľ Evanjelickej diakonie. Samozrejme chceme,
aby sme plošne pokryli celé územie Slovenska v zhode s tým,
kde sú rozmiestnené CZ ECAV. Pre ďalšiu úspešnú činnosť
strediska je potrebný aj záujem a osobné nasadenie členov CZ
pre diakoniou. Tam, kde tieto chýbali, museli sme SED zrušiť.

Dnes sa veľa hovorí o spolupráci miest a obcí so sociálnymi zariadeniami. Ako diakoniou podporuje v tejto oblasti štát na centrálnej, alebo regionálnej úrovni?

Princíp decentralizácie sociálnych služieb je v tom, aby
výkon i správa služieb boli čo najbližšie ku ich prijímateľovi.
Niektoré služby, napr. domovy sociálnych služieb riadi VÚC,
iné, ako napr. terénna opatrovateľská starostlivosť pripadla
obciam. Ku zodpovednosti patrí nielen povinnosť financovať
ich, ale aj rozhodnúť o ich rozsahu a kvalite poskytovateľa. Na
VÚC už väčšinou pracujú kompetentní odborníci, schopní po-
súdiť úroveň poskytovaných služieb, ale pre obce, ktoré majú
takto nové povinnosti, je to dlhodobější proces. Okrem toho
je ešte nevyvážený stav medzi všetkými potrebami sociálnych
služieb a zdrojmi na ich zabezpečenie. Na druhej strane však
sú aj pozitívne príklady. Jeden z nich, napríklad dokumentuje
vzájomná spolupráca medzi ED a starostom obce Hontianske
Moravce pri výstavbe zariadenia Domova dôchodcov, ktorá
pokračuje aj počas jeho prevádzky. Všeobecne má ED na
štátnych a samosprávnych úradoch dobré meno a príslušnosť
SED k našej organizácii je pre nich výhodou.

Ostáva teda slovo na záver...

Počas 15 rokov sa Evanjelická diakonia pevne etablovala,
ako moderná organizácia, ktorá nežije len z minulosti, ale je
schopná rozpoznať problémy súčasnej spoločnosti a pružne
na ne reagovať svojou pomocou. Príklad služby Ježiša Krista
je pre každého kresťana aktuálny a hodný nasledovania! Želal
by som si, aby nás jubilejný rok práce ED nanovo motivoval
ku praktickej službe a aby sme dokázali pritiahnúť k spoluprá-
ci aj širší okruh priateľov a podporovateľov.

za rozhovor ďakuje *Eva Bachletová*

SOM NEMOCNIČNÁ KAPLÁNKA ...

Ešte pred nástupom štúdia na EBF UK v Bratislave som vnútorne vnímala, že moje miesto nie je v cirkevnom zbere. Túžila som slúžiť ľuďom a Bohu zároveň. Nevedela som presne zadefinovať, aká má byť táto služba. Hovorila som o určitom spolunažívaní s trpiacimi ľuďmi, ktorým nebudem hovoriť len slovami, ale budem sa snažiť rozumieť im a byť pri nich. Netušila som, že podvedome možno hovorím o nemocničnej duchovnej službe. Veľa som sa modlila a hľadala, kým som mohla absolvovať klinické pastorálne vzdelávanie v USA, pre farárov v nemocnici. Počas 1,5 ročného pobytu v USA som sa e-mailom skontaktovala a udržiavala výmenu informácií aj s Miriam Prášilovou. Odišli sme do zahraničia práve v tom istom období bez toho, aby sme vedeli jedna o druhej. Zvláštnosťou bolo pre mňa poznanie, že existuje ešte niekto ďalší, kto rozumie o čo mi ide. Po návrate na Slovensko som teda požiadala Zbor biskupov ECAV o zadelenie do nemocnice. V máji 2003 Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku po dohode s Evanjelickou diakoniou ECAV mi umožnila z Božej milosti, po návrate zo zahraničia, realizovať hlas Božieho volania. Dostala som sa medzi choré deti a ich rodičov na onkologické oddelenie do bratislavskej nemocnice na Kramároch. Pracujem tu, ako na svojom ťažiskovom pôsobisku, avšak pre pacientov bez rozdielu vierovyznania, alebo bez vyznania.

Môj deň na onkológii

Ráno po príchode do nemocnice sa na „rannom sedení“ s lekármi dozvedám, aký je aktuálny stav detí na oddelení. Počujem, kto je nový, kto má komplikácie, kto mal akú noc, kto ide na operáciu a iné okolnosti týkajúce sa detí a ich rodičov. Potom sa vyhladáam nových pacientov. Počas celého dňa sa snažím s deťmi, ale aj ich rodičmi nadviazať vzťah. Nie je to vždy jednoduché. Niekedy sa skôr zblížim s dieťaťom, inokedy s rodičom. Záleží aj na tom, kto je bezprostrednejší či opatrnejší. Spätne si spomínam na situáciu, keď som prežila požehnaný čas s mamičkou, ktorej 9-ročné dievča zomieralo na ARO. Spočiatku ma tá matka rázne odmietala. Prijala som tento fakt, ale zároveň som ju poprosila o to, aby som sa aspoň každý deň mohla na jej dcérku prísť pozrieť a usmiať sa so želaním pekného dňa. Postupom času som si získala srdce mladej dievčiny. Spýtala sa ma, či by som mohla jej aj niečo čítať a ostávať s ňou dlhší čas. Potešilo ma to. Po dohode s mamičkou sme sa rozhodli, že jej budem čítať biblické príbehy. Keďže mama bola zranená z diagnózy svojej dcéry, otvorene vyznala, že ona v Boha neverí a nepotrebuje Ho. Nepátrala som ďalej, prečo tak vraví. Bola som vďačná aj za tú príležitosť byť s jej dcérkou. Postupom času sa mama odhodlala ostať na izbe v mojej prítomnosti. Raz poznamenala: „Viete čo? Keď odídete, tak moja dcérka sa už hneď pýta, kedy sa vrátite. Chcela by som vedieť čím to je?“ Príbehy, ktoré som jej čítala boli z bežného života, no pritom v nich bolo mnoho nádeje. V čase, keď dievča previezli na ARO z onkologického oddelenia, som za ňou prichádzala tiež. To jej mamu dojalo. Už to nevydržala a povedala: „Pamätáte sa, keď ste ešte chodili za nami na izbu a ja som Vám povedala, že ja v Boha neverím?“ „Áno,“ odvetila som zmätene, lebo som nevedela, o čo jej ide. „Ja vlastne v Neho verím, len sa na Neho príliš hnevám,“ pokračovala a mala strach v očiach, akoby čakala, že ju za to odsúdím, či ju budem prehovárať. „Neberiem Vám Váš hnev na Boha. Myslím si, že máte naň plné právo.“ poznamenala som pokojne a podišla

som k nej bližšie.

„Viete, keby moju dcéru zrazil nejaký šofér kamiónu, tak ho idem zažalovať a budem sa s ním súdiť. Ale povedzte mi, koho môžem obviniť z toho, že moja dcérka, ktorá bola kedysi zdravá ako ryba, má nádor na mozgu. Kto za to môže? Kto jej tam dal ten nádor? No povedzte, či neostáva mi len Boh, ktorý znesie aj to moje reptanie? Veď pozrite sa teraz na moju dcérku. To už vlastne ani nie je moja dcéra. Je to iba ležiaca mŕtvola. Už keby zomrela a skončilo sa jej trápenie. Už len za to sa modlím. Kým sme tu prišli, tak...“ mamička začala spomínať všetky krásne a veselé chvíle, ktoré prežila so svojou dcérkou. Práve táto chvíľka bola kľúčovým momentom, keď si dovolila oplakávať svoju dcérku. A podvedome sa lúčiť.

Táto ale aj iné skúsenosti mi hovoria, že niekedy je lepšie vytrvať a nevzdávať sa pri prvom odmietnutí. Snažím sa využívať rôzne formy, aby som nadviazala kontakt a vzťah s deťmi, rodičmi, lekármi, zdravotnými sestrami či sanitármi.

Cieľ služby

Chcem zdieľať svoju vieru nenásilným spôsobom. Ukazovať ľuďom hodnoty a hovoriť slovami nádeje tým, ktorí potrebujú povzbudenie, utíšenie, ale aj oporu a blízkosť iného. Snažím sa byť „priateľkou“ pre deti a pre rodičov. Snažím sa byť tou, ktorá im po-

máha prejsť kúsok cesty ich života počas choroby a hospitalizácie, poprípade byť s nimi počas posledných dní života. Práve toto by som nazvala sprevádzanie. Najprv sledujem (načúvam), kde sú oni, potom sa k nim pripojím (spolučítim) a ak mi umožnia, tak kráčam spolu s nimi (konfrontujem, ponúknem modlitbu) po tej istej ceste. Niekedy vykonávam v nemocnici aj krst z nutnosti, ak o to rodič požiadajú, a to ak má dieťa aj na inom oddelení. Napríklad, ak sú ich deti na ISK-e, kardiológii, chirurgii... Uprednostňujem však osobný rozhovor,

aby som sa dozvedela, čo znamená krst dieťaťa pre rodiča. Ak sa dohodneme na spoločnej modlitbe a požehnaní dieťaťa, tak som radšej, nech zborový farár má možnosť pokrstiť nového člena do svojho zboru. V prípade nutnosti vykonám krst, alebo ak si to rodičia želajú, tak im skontaktujem kňaza podľa ich vierovyznania. Podobné je to, aj s pomazaním chorých detí. Stretávam sa s rodičmi, ktorí si želajú kňaza, aby pomazal olejom ich dieťaťko.

A budúcnosť...

Mojím veľkým snom a túžbou je vytvoriť užšiu spoluprácu so zdravotným personálom. Chcela by som sa im priblížiť, aby sme mohli spoločnými silami vytvárať „domov“ pre choré deti a ich spolubojujúcich rodičov. Či sa mi to podarí alebo nie, vôbec netuším. Ale jedno je isté: toto povolanie mi vybral sám Boh. Uvedomujem si, že som dosť mladá. Avšak táto služba ma veľmi obohacuje, kreše a mení v mnohých smeroch. Deti a ich rodičia ma učia, ako si vážiť každú minútu dňa. Ako vychutnávať život s plným priehrštím. A byť menej závislou na veciach a viac si vážiť blízkosť milovanej osoby. Za tieto lekcie im úprimne ďakujem. Práve skrze nich ma Boh mení viac na svoj obraz. A preto si myslím, že moje povolanie nie je iba medzi chorými deťmi, ale aj deťmi, ktoré sú pre nás dospelých jasným príkladom, ako žiť život radosti, aj napriek mnohej bolesti.

*Lýdia Nadová
Nemocničná duchovná*

Mladí ako dobrovoľníci

Dobrovoľníctvo patrí ku koreňom diakonie. Už od počiatku kresťanstva preberali veriaci ľudia zodpovednosť za iných a za sociálne blaho spoločnosti. A ani v dobe, v ktorej žijeme, sa na tom nič nemení. Bez dobrovoľníkov by bola činnosť diakonie ochudobnená. Dobrovoľník dokáže vnieť do práce organizácie mnoho kladov. Nadšenie pre vec, nové nápady, svoj čas, energiu. Dobrovoľníctvo je často neorganizované, dobrovoľníci pomáhajú z presvedčenia a bez konkrétnych očakávaní.

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, vedomá si dôležitého poslania dobrovoľníkov, zriadila v roku 1999 referát Medzinárodnej sociálnej práce mladých, ktorý sa prioritne zaoberá dobrovoľníctvom. Odvtedy však referát prešiel mnohými zmenami. Na začiatku išlo predovšetkým o vysielanie dievčat, ktoré pracovali v Nemecku ako au-pair. Neskôr v spolupráci s Diakonickým dielom Württemberg sme začali ponúkať mladým ľuďom na Slovensku možnosť pracovať, ako dobrovoľníci v sociálnych zariadeniach v Nemecku. Ohlasy na Dobrovoľnícky sociálny rok (DSR) sú pozitívne, aj napriek tomu, že práca so staršími alebo postihnutými ľuďmi nie je jednoduchá. Počas 6 rokov fungovania programu DSR ho absolvovalo viac ako 50 ľudí z viac ako 30 cirkevných zborov. Aj touto činnosťou sa snažíme prispievať k rozvoju diakonických aktivít v cirkevných zboroch na Slovensku a povzbudzujeme mladých ľudí k aktivite vo vlastných zboroch.

Keďže nie každý má záujem prežiť rok v zahraničí, organizujeme, aj Letné aktivity - každý rok ponúkame mladým ľuďom možnosť prežiť leto v sociálnych zariadeniach. Dobrovoľnícka práca obohatí nielen tých, pre ktorých dobrovoľník pracuje, ale aj samotného dobrovoľníka. Často ide o prvú skúsenosť, prvý kontakt s človekom s postihnutím, alebo so starším človekom, čo má za následok radikálnu zmenu hodnotového systému v myslení dobrovoľníka.

Naším cieľom je, aj vzdelávanie mladých ľudí a vytvorenie priestoru pre ich aktívnu sebarealizáciu. V novembri 2005 sme uskutočnili medzinárodný seminár s názvom Svojpomoc a dobrovoľníctvo, na ktorom sa zúčastnili mladí ľudia z Poľska, Maďarska, Rumunska, Nemecka a Slovenska. Snažili sme sa priblížiť mladým ľuďom dobrovoľníctvo, motivovať ich k dobrovoľníckej práci a podporovať ich v nápadoch, ktoré majú. Všetky skupiny vytvorili koncepcie pre projekty, ktoré by chceli presadiť v ich krajine. Aj slovenská skupina sa rozhodla nezostať bokom a začala aktívne pracovať. V decembri sme navštívili sociálnu ubytovňu v Bratislave, kde sme pripravili program pre deti zo znevýhodnených rodín a rozдали sme im vianočné darčeky. Veríme, že rozvoj dobrovoľníctva na Slovensku má svoj význam. Pre spoločnosť, ale aj pre mladých ľudí vôbec.

Dana Marková
Vedúca referátu Medzinárodnej sociálnej práce mladých ľudí

Duchovné slovo

Čo je v našej moci?

Milí čitatelia, predpokladám, že stretávate ľudí s názormi, že dnes sa už neoplatí do ničoho angažovať, že svojím názorom či hlasom, aj tak nič nezmenia. Je to tak na základe sklamaní, zranení, zrád, podvodov. Možno aj vy začnete podliehať bezmocnosti a prenesie sa na vás horkosť, apatia, skepsa. Ktosi nedávno povedal, že už mnohí okolo nás žijú v mentalite prežitia. A do takéhoto ovzdušia chce vstúpiť služba diakonie či časopis diakonie? Ako môžeme ešte niečo tvoriť, niekomu pomáhať, keď sami žijeme na hranici možností a keď veľa našich známych sa sťažuje, ponosuje, bedáka. Ved' oni, aj my, potrebujeme skôr pomoc. Ak nemáme z čoho dávať, ak nemáme prostriedky, vplyv, moc, tak nemôžeme pomáhať, investovať, meniť veci. Potom sme blízko k tomu, že stratíme nádej, schopnosť povzbudzovať druhých, šíriť svetlo, lebo my sami máme málo. Kde je v takomto uvažovaní náš Boh? Čo nám hovorí Pán Ježiš?

Všimli ste si určite, že Boží pohľad na vec je iný. Čítame v Evanjeliu podľa Matúša (28,18-19): „Daná je mi všetka moc na nebi a na zemi. Chodte teda...“ Ježiš hovorí, že moc je Jeho, On je Boh, On môže zasahovať, alebo nechať, On je suverénny v tom, ako rozhodne. Našou úlohou je ísť, hlásať dobrú zvesť, konať skutky lásky, pomáhať. A to všetko s vedomím, že On je náš Pán s plnou mocou. Nie sme sami, nekonáme, ani nehovoríme zo seba, nepoužívame len svoju múdrosť a moc. Spoliehamo sa Neho, dôverujeme Jeho moci a Jeho vplyvu cez nás. On nás môže viesť, dať nám poznanie, rozvahy. Našu moc dostávame na základe Jeho moci a to k tomu, aby sme slúžili druhým a oslavovali Boha.

Isteže, nemôžeme robiť niečo pre druhých u Boha, ak nezažívame sami v sebe Boží dotyk, Boží hlas, Božiu moc. „Veríte, že ja to môžem urobiť?“, pýta sa Ježiš v každom prípade, tvárou v tvár. Poznám moc Božieho Svätého Ducha? Som dost' múdry/a v Božom pohľade?

Ak si vyberiem inú metódu, od metódy, ktorú dal Ježiš, odlučujem sa od Jeho pomoci a som ponechaná víru sveta a názorom ľudí. „Všetka moc je daná Mne... preto chodte...“ Jedna neveriaca chorá žena vyslovila slová: „Ak je tam hore niekto, potom má význam byť s ním v kontakte, zistiť, čo je možné, hovoriť s Ním, modliť sa, skúmať Jeho stratégiu, plány so mnou, s nami.“

Našou úlohou nie je získavať moc a vplyv. Našou úlohou je, po prvé - zostať v spojení s Pánom Ježišom, v uznaní Jeho moci; a po druhé - ísť k ľuďom a niest' to, čo od Boha máme. O to ide v našej službe diakonii a k tomu požívame aj vás.

Miriam Prášilová
nemocničná farárka

INÝ A NÁŠ SVET V BETÁNII

Byť iný ako ostatní. Byť taký ako ostatní. Byť. Jestvovať. Vnímať. Smiať sa. Rozvíjať svoje ja, dotýkať sa sveta, vzdelávať sa. Byť užitočný a prijatý. Mať sny a túžby. A mať oporu a bezpečie. To všetko sa stretalo v jednom bode, keď sme s kolegami z Evanjelickej diakonie ECAV vstupovali do prostredia, ktoré je a ostane výmimočné.

Svojím obsahom, ale aj chvejivou, láskavou energiou, ktorá odtiaľ vyžaruje. Sme v Dome Betánia v Senci, v chránenom bývaní s internými dielňami pre občanov so stredným

stupňom mentálneho postihnutia. Senecké jazero olemované nateraz snehom, tvorí prírodnú kulisu k domu, priam pozýva prežiť tu dovolenkové dni.

Miroslav Krupa, riaditeľ zariadenia nás pozýva do vnútra a my si sadáme do spoločenskej miestnosti, ktorá sa podľa potreby mení na jedáleň. Zvonka presvitá zimné slnko a z horného poschodia sa ozýva tlmená vrava. Je podvečer, už sa nepracuje... A my počúvame genézu vývoja tohto netradičného diakonického zariadenia.

Tri Betánie

Diakonické združenie Betánia bolo založené v novembri 1990 podľa vzoru a za účinnej pomoci Diakonického zariadenia Berthanien Solilgen (Nemecko) ako charitatívne spoločenstvo Cirkvi bratskej v SR za účelom poskytovania sociálnych služieb obyvateľom. Ministerstvo vnútra zaregistrovalo Diakonické združenie Betánia 28. januára 1991 ako občianske združenie, a týmto aktom Betánia oficiálne začala svoju činnosť s cieľom pomáhať chorým, starým ľuďom, nevládnym osobám, mentálne aj telesne postihnutým. Na trhu sociálnych služieb je teda viac ako 14 rokov. Ďalšie dve zariadenia „Betánie“ boli otvorené v Bratislave a Kalinove. Bratislavské diakonické združenie Betánia slúži ako aktivačné geriatrické centrum a Dom Betánia Kalinovo poskytuje komplexnú starostlivosť o chorých, starých a nevládných. V roku 2003 sa začala transformácia týchto zariadení a teraz pracujú ako samostatné neziskové organizácie. Takou je aj Betánia Senec založená Diakonickým združením Betánia a Cirkvou bratskou v SR s cieľom poskytovať všeobecne prospešné služby, najmä sociálnu pomoc. Svoju činnosť vykonáva, ako zariadenie chráneného bývania a domov sociálnych služieb pre mentálne postihnutých dospelých nad 18 rokov. Svojou kapacitou poskytuje možnosti celoročného bývania so samostatným sociálnym zariadením pre 12 osôb, denný pobyt pre 6 osôb, a tak si zachováva rodinný charakter.

Umenie z dielni

Betánia dbá o vzdelávanie svojich klientov. Niektorí absolvovali osobitnú školu, majú ukončenú, alebo aj neukončenú

dochádzku a rôznu stupeň znalostí. Preto je dôležité individuálne rozvíjať ich vedomosti a schopnosti. O to sa stará špeciálny pedagóg. Avšak pracovná terapia tvorí podstatnú časť „pobytu“ klientov v Domove. A my máme pred očami nádherné tkané prestierania, koberčeky, tašky z rezného plátna, puzdrá, obaly, svietniky, maľované či vyšívané obrazy, obrusy, zástery či chňapky. Slovom ľudové umelecké a úžitkové predmety. Vkusné, zaujímavé, očarujúce. Rodia sa v rukách klientov v troch interných dielňach pod dohľadom pracovných inštruktorov. Dekoratívne predmety sa Betánii darí predávať na príležitostných výstavách, trhoch, v bratislavskej kaviarni Radnička, ale aj v neďalekom hoteli pri seneckom jazere.

Sila viery

Keďže Betánia vznikla za pomoci Cirkvi bratskej, je prirodzené, že život domova má kresťanský rozmer. Večer je príležitosť na stíšenie a modlitby, a to buď individuálne, alebo v skupinke. Každý piatok je tiež stíšenie na kaplnke. Do Betánie prichádza kaplán Cirkvi bratskej, alebo katolíckej cirkvi. A raz mesačne pozývajú do Betánie na veľkú kaplnku veriacich zo Senca i okolia. Miroslav Krupa tvrdí, že bez viery by nebolo možné Betánium budovať a starať sa o klientov. A má pravdu. Z prostredia domova cítiť, že radosti a starosti personál i obyvatelia nesú s Bohom. S Jeho pokojom, požehnaním i Jeho oporou.

Dovolenka v penzióne

Pre klientov s mentálnym postihnutím je veľmi dôležité, aby mali vyplnený deň presným programom. A najlepšie samozrejme prácou. Okrem možností v domácich dielňach pri šijacích strojoch či tkáčskych stavoch, nachádzajú niektorí klienti možnosť pracovať v blízkom Hoteli Senec. Údržba trávnikov, chodníkov, záhradnícke práce. Snom Miroslava Krupu je, aby jeho klienti našli uplatnenie, ako chybné. Otázka je, zvládnu to? Už teraz možno povedať, že áno. Druhý objekt Domova Betánie na jednom poschodí slúži ako penzión, kde je možné sa počas leta ubytovať, a tak stráviť príjemnú dovolenku pri Slniečnych jazeroch. Niekoľko rokov si Betánia overuje schopnosť prijať v letných mesiacoch hostí do zariadenia za účelom rekreácie. A tak sa z krajčírok, vyšívачiek, tkáčov teda ich klientov, stávajú chybné, pomocníci v kuchyni, čašníci, obslužný personál. Snahou Betánie je však do budúcnosti penzión úplne sprofesionalizovať a priestory využívať naďalej aj na školenia a odborné semináre.

Tichý súzvuk

Domov Betánia nám otvoril svoj svet. Zvláštny a zároveň jedinečný. Riaditeľ Miroslav Krupa, ktorý ho vedie, je mimoriadny človek. Spája sa v ňom profesionalita s absolútnym osobným nasadením pre pomoc blížneho. Dôvera, s akou sa na neho obracajú klienti, pramení naozaj z vedomia, že v Betánii je niekto, na koho sa dá spoľahnúť. A Miroslav Krupa toto vedomie dôvery prenáša na celý personál a obyvateľov domova. Je neskorý večer a my ešte sedíme v spoločenskej miestnosti. A hovoríme o tom, čo všetko je v rámci sociálnych služieb na Slovensku realizovateľné. Nič nie je jednoduché. Ale mňa teší poznanie, že aj Evanjelická diakonia ECAV chce v blízkej budúcnosti pomáhať zdravotne a mentálne postihnutým občanom. Napokon má dobrého priateľa - Betánium, ktorá je skutočným zdrojom inšpirácie a skúseností. Zažejajme všetkým zariadeniam Betánie, aby ich Pán Boh naďalej požehnával, podporoval, viedol a ochraňoval.

(ebach)

KŘESŤANSKÝ PROFIL DIAKONICKÉ SLUŽBY

Domnívám se, že to je nejzávažnější téma pracovníků v diakonii. Vlastně o něm přemýšlíme neustále. Co je tím specifickým, kterým se křesťané liší od jiných pracovníků v sociálních službách? Co je unikátním posláním církevních institucí, diakonií a charit, ve službě potřebným lidem? Čím víc hloubáme nad tímto tématem, čím víc analyzujeme své dosavadní zkušenosti, přicházíme vždy znovu k poznání, že křesťanský profil naší služby je nám spíše výzvou a úkolem, ba dluhem než samozřejmou realitou. Rád bych se dotkl tří aspektů našeho tématu.

Diakonie není pouhým synonymem pojmu sociální práce

V čem vidím rozdíl mezi těmito termíny, či lépe, v čem vidím rozdíl mezi institucemi křesťanskými a sekulárními a jejich pracovníky v přístupu k pomáhajícím profesím? Jak jsme se již mnohokrát přesvědčili, není to nutně v kvalitě poskytovaných služeb. K našemu velkému zahanbení nevěřící kolegové dokáží často podat kvalitnější výkon než my. Rozdíl vidím především v motivaci, která nás vede ke službě druhým. Vycházíme z víry v živého Boha, který se ve svém Synu Ježíši Kristu stal služebníkem všech. Křesťanská víra v sobě obsahuje závazek služby. Práce v diakonii je také svědectvím uprostřed materialistické na konzum se orientující společnosti, svědectvím o Tom, který se sklání k člověku a vysvobozuje ho z pastí hříchu, soběstřednosti, trápení či samoty. Rozdíl je také v úběžníku, perspektivě naší služby. Ten křesťanský výhled je eschatologický, jde za horizont momentální potřeby a jejího uspokojení. My ve víře očekáváme, že naše skutky budou jednou posouzeny absolutními měřítky nejvyššího Vládců universa. Křesťanova služba druhým se tak stává smysluplným údělem, ano sebeobětí.

Abychom mohli splnit úkoly takto pojaté služby, k tomu potřebujeme úzké sepětí diakonie s církví. Skrze ně lze čerpat posilu z duchovních zdrojů. Je třeba vtahovat konkrétní témata a konkrétní lidi s jejich trápením a potřebami do centra církve: do bohoslužby, modlitby, Večere Páně, do ohlášek a výzev k pomoci.

Diakonie není pouhým sociálním byznysem na sociálním trhu

Nejde jen o vyrovnání poptávky a nabídky, měřitelné kvantifikovatelnými finančními ukazateli. Diakonie by měla jít za hranice těchto kategorií. Měla by najít odvahu vstupovat do nelukrativních oblastí sociální práce. Tam, kde zůstává úkol vykonat tu špinavou práci, která se nevyplácí a kterou nikdo nechce dělat. Diakonie by měla také nalézt odvahu stát se advokátkou těch sociálně vyloučených lidí, kteří pro svůj handicap či trápení nemají sílu pozvednout svůj hlas na svou obranu. Diakonie by měla být jejich hlasem, kdekoliv je to zapotřebí, od komunální politiky až po tu vládní a parlamentní. Politický lobbying ve jménu těch nejpotřebnějších, odstavených či sociálně znevýhodněných nejenže považuji za legitimní, ale přímo nevyhnutelný.

Diakonie by měla být důsledně ekumenická

Měla by vnitřně i vnějšně programově překračovat profesijní hranice. To znamená, že by nejenom měla sloužit všem potřebným bez ohledu na náboženskou příslušnost, to snad již je dnes samozřejmostí. Měla by však také otevřít prostor pro lidi různých vyznání i bez vyznání v řadách svých pracovníků a tento prostor by měl být prostorem svobody, respektu a tolerance a ne diktátu. Diakonické a charitativní instituce by také měly spolu úzce spolupracovat, neboť je to pro ně podstatně snazší než ekumenická spolupráce mezi církvemi, kde existuje řada omezení, zejména dogmatických. Výhledově by mohla být jen jedna diakonie. Kdyby se to podařilo a já věřím, že je to možné pak by křesťané vydali společně praktickým skutkem lásky jednotné svědectví okolnímu světu. Toto svědectví by mohlo významně přispět k tomu, aby se dnešní společnost začala znovu vážně zabývat otázkami po Bohu.

*Pavel Vychopeň
riaditeľ Diakonie Českobratrské církve evangelické*

2 PERCENTÁ POMÁHAJÚ NÁM I VÁM

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku ako prijímateľ podielu zaplatenej dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb za rok 2004 ďakuje všetkým, ktorí venovali svoje dve percentá práve našej a Vašej ED. Celkom ste prispeli sumou **409.035,- SK**. Ďakujeme Vám! Táto suma poslúžila na to, aby ED v r. 2005 pomohla vlastným strediskám evanjelickej diakonie, diakonickým projektom, ako aj diakonickým zariadeniam a združeniam, ktoré pôsobia pri cirkevných zboroch a v rámci ECAV na Slovensku.

Podporili sme tieto zariadenia: SED Veľký Slavkov - podpora práce s mladými bezdomovcami, sociálna inkluzia; **Betezda, n.o., Spišská Nová Ves** - doplnenie materiálneho vybavenia organizácie; **Damaris, n.o., Komárno** - pokrytie časti nákladov opatrovateľskej služby pre mentálne postihnuté ženy v DSS; **Kodrant, n.o., Hanušovce nad Topľou** - nákup špeciálneho zariadenia pre ADOS; **SED Púchov** - podpora Detského opatrovateľského centra; **Bétel, účelové zariadenie CZ ECAV Vrbovce** - príspevok na prevádzku terénnej opatrovateľskej starostlivosti na kopaniciach; **Združenie pre lepší život Rankovce, OZ** - podpora vzdelávacieho centra práca s rómskou komunitou.

Bližšie informácie o použitých prostriedkoch z dvoch percent nájdete na www.diakonia.sk. V mene Evanjelickej diakonie, ako aj v mene všetkých organizácií, ktoré sme podporili, Vám zo srdca ďakujeme!

*Ján Gasper
vedúci Referátu ekonomicko-technického a právneho zabezpečenia*

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku. Šéfredaktorka Mgr. Eva Bachletová, PhD. Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava. E-mail: diakonia@diakonia.sk, 02/54417498, 0905 599 215. Vychádza 4 x ročne. Registračné číslo: 3472/2005. Tlač: Ultra Print, s. r. o. Časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, na číslo účtu: 584759183/7500 ČSOB, a.s. Bratislava, V-riabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk.

2 % - DARUJTE ICH EVANJELICKEJ DIAKONII!

Milé sestry, milí bratia, priatelia, ďakujeme Vám, že ste v uplynulom roku podporili prácu Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku prostredníctvom dvoch percent z Vašich daní. Dovoľujeme si Vás požiadať o spoluprácu aj v roku 2006. ED patrí medzi mimovládne neziskové organizácie a financovanie svojej činnosti zabezpečuje z viacerých zdrojov. Vďaka príjmu z 2 percent sa budeme môcť naďalej starať o sociálne, spoločensky či zdravotne ohrozené skupiny:

- » hluchoslepé deti a deti žijúce v náhradných rodinách «
- » seniorov v našich domovoch a penziónoch «
- » jednotlivcov v osobitnej núdzi «
- » skupiny obyvateľstva pri prírodných katastrofách «
- » nezamestnaných mladých a ľudí bez prístrešia «
- » ťažko chorých, zomierajúcich a ich príbuzných «

Finančné prostriedky môžete darovať priamo jednotlivým strediskám Evanjelickej diakonie. Tlačivá a bližšie informácie nájdete na www.diakonia.sk.

Dve percentá môžete venovať:

<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Charitatívne stredisko Evanjelickej Diakonie ECAV na Slovensku pri Cirkevnom zbore ECAV v Košeci
018,64 Košeca 898
IČO 31116981
tel.: 042/4441528</p>	<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE so sídlom v Trnave
Nám. SNP 7, 917 01 Trnava
IČO 37845420
tel.: 033/5513984</p>
<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Stredisko Evanjelickej Diakonie „Domov dôchodcov - Kšinná“
956 43 Kšinná 70
IČO 35595329
tel.: 038/7699102</p>	<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE „Domov - Penzión pre dôchodcov“
Kostolná 292/28, 962 70 Hontianske Moravce
IČO 35678267
tel.: 045/ 5583998-999</p>
<p>✓ Občianske združenie (<i>právna forma</i>)
Charitatívne stredisko Evanjelickej DIAKONIE Evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku „SVETLO“
082 07 Červenica 114
IČO 36155675</p>	<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Domov detí Ľubietová - stredisko Evanjelickej Diakonie ECAV na Slovensku
976 55 Ľubietová 448
IČO 30232651
tel.: 048/4153056</p>
<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Domov dôchodcov - Domov sociálnych služieb Horné Saliby
925 03 Horné Saliby 505
IČO 35595884
tel.: 031/7852342</p>	<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE „útulok Dom na pol ceste“
Tatranská 71
059 91 Veľký Slavkov
IČO 37945122
tel.: 0903 630 953</p>
<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE, Diakonické centrum Sučany
Partizánska 25, 038 52 Sučany
IČO 37907409
tel.: 0903 406 409</p>	<p>✓ Účelové zariadenie cirkvi a náboženskej spoločnosti
(<i>právna forma</i>)
AGAPÉ - účelové zariadenie ECAV na Slovensku
Prostredná 37
900 12 Svätý Jur
IČO 31783660
tel.: 02/4497 1338</p>

ĎAKUJEME!

Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku